ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci stěžovatelky **T. R. (dříve Ch.)**, zastoupené JUDr. Václavem Teubnerem, advokátem se sídlem v Praze 4, Pšenčíkova 677/18, za účasti **Ministerstva vnitra**, odboru azylové a migrační politiky**,** se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. 12. 2004, č. j. 60 Az 102/2004 - 17,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Odměna JUDr. Václava Teubnera, advokáta se sídlem v Praze 4, Pšenčíkova 677/18, **se určuje** částkou 2150 Kč. Tato částka bude uhrazena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Rozhodnutím Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán“), ze dne 15. 4. 2004, č. j. OAM-1465/VL-10-08-2004, byla dle ust. 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), zamítnuta žádost stěžovatelky o udělení azylu jako zjevně nedůvodná.

Proti tomuto rozhodnutí podala stěžovatelka žalobu, o které rozhodl krajský soud napadeným rozsudkem tak, že ji zamítl, neboť správní orgán si opatřil dostatek podkladů pro své rozhodnutí, řádně zjistil skutečný stav věci a rozhodnutí dostatečně odůvodnil.

Ve včas podané kasační stížnosti a v jejím doplnění stěžovatelka uvedla, že ji podává z důvodů specifikovaných v ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Namítla, že krajský soud nesprávně posoudil zákonnou úpravu důvodů pro udělení azylu a při aplikaci ust. § 12 zákona o azylu pominul písm. b) tohoto ustanovení, neboť stěžovatelka uvedla, že má obavy z pokračování útoků vedených proti její matce a rodině formou vydírání při podnikání, což lze nepochybně považovat za pronásledování z důvodů příslušnosti k sociální skupině podnikatelů. Stěžovatelka tedy uvedla skutečnosti svědčící o tom, že je pronásledována z důvodů uvedených v ust. § 12 zákona o azylu. Pokud soud i správní orgán dovodily, že se jedná o problémy se soukromými osobami, takový přístup je nutno považovat za právně vadný, protože je povinností každého demokratického státu chránit své občany. Tato skutečnost však nebyla v azylovém řízení dokazována, což odporuje základním právům zakotveným v Listině základních práv a svobod. Jestliže stěžovatelka dále uvedla, že se po návratu na Ukrajinu obává pronásledování, měl správní orgán cestou dožádání u příslušných orgánů Ukrajiny tuto skutečnost ověřit. Je proto zřejmé, že azylové řízení bylo vedeno v rozporu s ust. § 3 odst. 4 správního řádu. Stěžovatelka navrhla zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci zpět k dalšímu řízení, přičemž současně požádala soud o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a ustanovení tlumočníka pro řízení o kasační stížnosti.

Správní orgán ve svém vyjádření popřel oprávněnost kasační stížnosti, neboť skutkový stav byl zjištěn přesně a úplně, přičemž odkázal na správní spis a na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 Azs 195/2004. Navrhl zamítnutí jak kasační stížnosti, tak i návrhu na přiznání odkladného účinku.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek krajského soudu a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Dle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Dle ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. kasační stížnost lze podat pouze z důvodu vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Dle ust. § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu žádost o udělení azylu se zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12.

Dle ust. § 12 cit. zákona azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Podle ust. § 2 odst. 6 zákona o azylu za pronásledování se pro účely tohoto zákona považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.

S ohledem na fakt, že stěžovatelka uvedla jako právní důvod své kasační stížnosti ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., je třeba se nejprve vyjádřit k dopadu těchto ustanovení. Nesprávné právní posouzení věci spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní závěr, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen. Skutková podstata může být se spisy v rozporu tehdy, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učinění správného skutkového závěru, ve spisu obsažený vede k jiným skutkovým závěrům, než jaké učinil rozhodující orgán. Skutková podstata nemá oporu ve spisech tehdy, chybí-li v těchto spisech podklad pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem nebo je-li nedostačující k učinění správného skutkového závěru. Taková pochybení Nejvyšší správní soud v napadeném rozhodnutí krajského soudu ani v rozhodnutí správního orgánu neshledal. Jak rozhodnutí správního orgánu, tak i krajského soudu, je řádně odůvodněno, obsahuje odkazy na zákonná ustanovení a jsou z něj jasně patrné úvahy, kterými byl správní orgán, resp. soud, v průběhu řízení veden, a na základě jakých relevantních skutečností rozhodl.

Ke stížní námitce stěžovatelky týkající se jejího údajného strachu z pronásledování uvádí Nejvyšší správní soud, že toto její prohlášení je nutno posuzovat v kontextu údajů, které uváděla v azylovém řízení. Ve své žádosti o udělení azylu ze dne 30. 3. 2004 a v pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu na území České republiky ze dne 7. 4. 2004, ze kterého byl vyhotoven protokol, stěžovatelka uvedla, že její matka žije od roku 2001 v České republice. Dříve matka na Ukrajině provozovala stánek, ale neznámí lidé jí ho podpálili a vyhrožovali jí; proto odjela do České republiky, kde podniká. Stěžovatelka dle vlastního vyjádření do České republiky odjela proto, že tak rozhodla matka, ona samotná na Ukrajině žádné problémy neměla, ale s ohledem na problémy rodiny se jich obává. V České republice žije již od 1. 3. 2003, později jí bylo uděleno správní vyhoštění. Výše uvedené tak lze shrnout tak, že stěžovatelka odjela do České republiky na přání matky, která zde žije, což bylo její hlavní pohnutkou. Této skutečnosti nasvědčuje i okolnost, že stěžovatelka v případě, kdy by intenzita jejího ohrožování na Ukrajině dosahovala skutečně takové intenzity, kterou tvrdí v kasační stížnosti, by se snažila vyhledat pomoc a ochranu českých orgánů dříve než po roce pobytu zde. Tato okolnost činí výpověď stěžovatelky značně nevěrohodnou, když Nejvyšší správní soud nutně musel dospět k závěru o účelovosti celého azylového řízení, které mělo ze strany stěžovatelky jediný účel, a to zajistit jí bezproblémový pobyt v České republice. Tento cíl však není slučitelný s cílem azylového řízení. Nejvyšší správní soud považuje v této souvislosti za vhodné připomenout, že azyl je už historicky právním institutem, kterým nositel jedné svrchované moci (v moderní době nositel státní suverenity, tedy stát) poskytuje svou ochranu někomu, kdo se nachází pod jurisdikcí jiné státní svrchovanosti, kterou (a právě jí) je bezprávně ohrožen na svobodě, zdraví, životě nebo jiných základních hodnotách. Pro případ, kdy se státní příslušník jiného státu rozhodne dlouhodobě pobývat na území České republiky, disponuje právní řád České republiky patřičnými právními prostředky, mezi které rozhodně nepatří azylové řízení.

K námitce stěžovatelky, že v azylovém řízení nebylo prokazováno, zda by jí státní moc Ukrajiny byla schopna poskytnout pomoc, Nejvyšší správní soud uvádí, že v souzené

věci nebylo s ohledem na vlastní tvrzení stěžovatelky takového důkazu třeba, protože stěžovatelka sama uvedla, že si není jistá, zda policie vyhrožování přešetřovala. Stěžovatelka tedy neuvedla, že by jí státní moc Ukrajiny nebyla schopna poskytnout ochranu, proto za takovéto situace nelze po správním orgánu požadovat, aby prokazoval tvrzení stěžovatelky, které neexistuje, tj. o neschopnosti státních orgánů Ukrajiny zajistit jí ochranu. Tento postup proto není v rozporu se žádným právem zakotveným v Listině základních práv a svobod a se žádnou procesní zásadou správního řízení.

Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že úvaha jak správního orgánu, tak i krajského soudu o nedůvodnosti žádosti stěžovatelky o azyl byla provedena zcela v rámci zákona; z tohoto důvodu je kasační stížnost stěžovatelky nedůvodná.

S ohledem na ust. § 109 odst. 4 s. ř. s. se Nejvyšší správní soud nevyjádřil k námitce stěžovatelky spočívající v poukazu na její příslušnost k sociální skupině podnikatelů.

Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí soudu přezkoumal v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka ve své kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Ze všech shora uvedených důvodů shledal kasační stížnost jako nedůvodnou, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl bez jednání postupem dle § 109 odst. 1 citovaného zákona, dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

Nejvyšší správní soud shledal nadbytečným návrh stěžovatelky na ustanovení tlumočníka, neboť s ohledem na ust. § 18 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů, který se použije pro řízení ve správním soudnictví přiměřeně ve smyslu § 64 a § 120 s. ř. s., nebylo ve věci nařízeno jednání.

Stěžovatelka podala návrh, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek dle ust. § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud o návrhu nerozhodl, neboť má za to, že pro takové rozhodnutí odpadl vydáním meritorního rozhodnutí důvod.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelka v soudním řízení úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Správní orgán nárok na náhradu nákladů řízení nevznesl, proto mu ho soud nepřiznal.

Stěžovatelce byl pro toto řízení před soudem ustanoven zástupcem advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7, § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokáta částkou 2 x 1000 Kč za dva úkony právní služby – převzetí a příprava věci a písemné podání soudu týkající se věci samé a 2 x 75 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, celkem 2150 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. října 2006

JUDr. Radan Malík
předseda senátu